

A MI LAPUNK

M A G Y A R P A R N A S S Z U S.

Nép.

Irta: GYÖRÝ DEZSŐ.

*Minden reményünk a falu s a parasztnak keresztelt
különös emberek: a gazdák, házanépük s a földtúró munkások;
napfogta arcuk jelenti az erőt sápadt szíveinkben
és szüzi lelkük naiv úrisága annyit tesz: nemzeti lélek,
és uraink nótáikkal mulatnak s művészetüket dicsérik igaznak.*

*S mi is néhányan, akik küldetettnek valljuk rajunkat,
s a népünk erejét, különös lelkét áldozva csodáljuk,
szaraink és hitcink gyökerét beleeresztjük a falusi rögbe:
virüljön jól fölszívott életük.*

*S szeretjük a magvető széles mozdulatban
a magunk meddő finomult próbáit,
szeretjük az arató önző habzsolásban
a mi megfáradt gyöngye jussainkat,
s az ő vad méltóságos kemény tempóikban
álmodjuk úrnak s erősnek magunkat.*

*Igy van. És titok mégis a falu és titok a paraszt és a nép:
nem fogjuk föl, akár az Istent
s mégis akadnak vezéri pásztorbotos elmék,
akik büdösnek bélyegzik meg őket s haragvó markukat.*

*Én gyűlölöm a hazudókat, magyarkodókat és a népet
ugy szeretem, ahogy nem értem: mint az asszonyt vagy mint az Istent;
ahogy van, úgy van és csak érzem, hogy benne támad új erőre
a mi megcsüfolt, úrrázüllött
természetünk és rendelésünk,
és nem félek kimondani, hogy mink nem értjük a parasztot,
de úgy emeljük álmainkban, mint Magdaléna Krisztusunkat.*

György Dezső 1900-ban született Rimaszombalban, hol az egyes. protestáns főgimnáziumot végezte tanár atyja gondos nevelése mellett. Budapesten hallgatta a filológiát, majd Németországban tanult. Eddig két verskötelet jelent meg: „Hangulatok” (Galánta 1921) és „Százados adósság” (Losonc 1923). Újabb verskötelei most vannak sajtó alatt. Temperamentumos, vergődő tehetség. Lírája a filozófia felé hajló, átszőve szociális tendenciákkal. Magyarságában keresi az Embert; nyelve zamatos. Költészetének vezérlő elvei a forma és a személyiség szabadsága.

A falu kultúrája.

Néhányan szlovenszkói és ruszinszkói cserkészek meglátogattuk a nyár folyamán az elhagyatott magyar parasztsztyályt. Bertünk megvigasztaló dalainkkal és fölvidító meséinkkel az akácokba takart magyar falvakba és egy-egy esti tábortűz, vagy délutáni játék és mese közvetítésével össze-melegedtünk a falu munkás népével. Ahol elzúgtuk a falunak a belőle szakadt szép magyar dalainkat, jó, kérges markú öreg magyarok és hajlott hátú, mézesszavú ősnénikék megértő helyeslése dícsért. Soha el nem felejthető emlékeink lesznek azok a szép tábortűzek, melyeket a faluvégen gyújtottunk esténkint. Toborzónk hívására ünneplőbe öltözve jött tűzünk mellé a hátrából csak az imént hazatért falu népe. Színes, drágaruhájú fiatal leányok, megtermett, erős legények várakozó csöndben álltak föl körénk. S akik talán a legjobban megszerettek, a legifjabb nemzedék: a sok okoszemű szép kislány és kislány, egészen a tűznél helyezkedtek el. Az összegyűlt sokszáz ember figyelő csendben hallgatta meséinket és dalainkat a tábortűz sziporkázó lángjainál. Amikor befejezésül eldaloltuk a tábortűz végén a kuruc-dalokat, a fölgyűlt érzés kórusban zúgta: Éljenek a magyar cserkészek!

Igen, a falu primitív gondolkodású népe megértette és örömmel fogadta falujárásunkat. Észrevette, hogy a cserkészeket a tiszta faji érzés féltő szeretete vezette a falura, ahol veszélyben van a föld népének egészséges, ősi ritmusú életformája, épen úgy, ahogy faji, nemzeti élete. Naiv meséinkben és egyszerű népdalainkban megsejtette ezeknek a legelemibb emberi jogokkal szentesített értékeinek védelmezését. S az a szeretet, amellyel a kevésszavú parasztemberek megköszönték tábortüzeinket és hívtak, hogy jöjjünk el máskor is, már azt mutatja, hogy a falunak nívós szórakozást, esztétikai élvezetet is szereztünk. És ez a népi kultúra kezdete a falun, egy új kultúráé, amelynek mássá kell alakulnia, mint a városi kultúra. A falu, a föld kul-

túrája lesz ez a kultúra és ezért már megindulásakor ennek életéből veszi elemeit. Népdalok ezek és népmesék, amelyeknek naiv és egyben emelkedett erkölcsiségű világa közelhoz bennünket a falu népéhez.

A paraszt munkába temetkezik és nincs érzéke szellemi dolgok iránt, de amikor meghallotta a dalainkat és meséinket, ennek az új kultúrának öntudatlan szeretetében hozzánk simult. A föld népe mindenütt megérezte a bajaiban segítő és régi bűnökét kiengesztelő testvérszeretetünket és nagy magyar és emberi szeretettel fogadott, mely eltüntette a város és a falu évszázados osztályelkülönültségét. A hosszú, fárasztó, de mindig szép és értékes élményekben gazdag útról a jó munka öntudatával térünk vissza. A falu népének megismerése megszabadított sok eredménytelen iránykereséstől. Mindenekfölötti tudássá vált bennünk, hogy magyarságunk és emberi létünk leglisztább életalapja a nép, a föld népe. Érte fogunk dolgozni, hogy biztosítsuk neki a szabad, zavartalan munkásélet boldogságát és segíteni fogjuk, hogy kitermelhesse magából a faj, a falu természetes életszemléletének megfelelő tiszta kultúrát: a magyar jövőt.

HORVÁTH FERENC.

A házikó.

Vak szemével hegyre néz,
Köntöse mállott és fakó;
Zöld fák között csak áll, csak áll
S nem mozdulhat a házikó.

Egyszer vihar vesszőzi őt,
Egyszer a szél kutatja át.
Ki érti meg, ki érti meg
Az ő kőbe halt sóhaját?

Hetykén, pirosan, mindig útban
Mily boldogok a fellegek.
Velük suhan négy táj felé
A messze szálló üzenet.

Ide szögezte sorsa őt.
Egy barátja van: a téli hó.
Tar fák között csak áll, csak áll
S nem mozdulhat a házikó.

TAMÁS LAJOS.

Makkai Sándor üzenete a csszl. magyar ifjúsághoz.

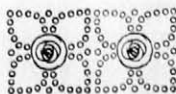
A csehszlovákiai magyar főiskolás cserkészek ez év június havában kongresszusra gyűltek össze Pozsonyban és ebből az alkalomból levélben üdvözölték Makkai Sándor dr. erdélyi református püspököt, a „Magyar fa sorsa“ íróját, aki tűzzel, lélekkel védelmére kelt az Ady Endre

profétaságában hívó új magyar nemzedéknek és ezzel az idősebb nemzedék bizalmatlanságának nehéz akadályát tudta félretolni a fiatalság újból. A nagy püspök most a Szent György Kör vezetőjéhez levelet intézett, melynek legfontosabb részeit az alábbiakban közöljük:

— Arra a kedves és jelentős üdvözletre kell most válaszolnom, melyet a prágai, brünni és pozsonyi magyar főiskolások cserkésziségének Szent György Köre nevében méltóztatóan küldeni, Adyról írt könyvemmel kapcsolatban. Ez az üdvözet, amellett, hogy nekem egyénileg igen kedves, nagyon jelentős is, mert azt mutatta, hogy a kisebbségi sorsban élő magyar ifjúságnak nemcsak Erdélyben, hanem önöknél is ugyanaz a lelki akadály, amikor egy régibb nemzedékkel szemben keserves tapasztalások árán új magyar öntudatot kell magában életrehívnia és megszilárdítania. De maga az, hogy az ifjúság itt is, ott is ennek a világos meglátására jutott el, biztató és reményteljes jelenség. Ha ehhez könyvemmel nemcsak Erdélyben, hanem önöknél is hozzájárulhatom, az az én legnagyobb jutalmam s midőn Isten áldásáért könyörgök életükre és munkájukra, szívből köszönöm szives bizalmukat és üdvözetüket.

— Szives volt cikket is kérni tőlem A Mi Lapunk számára, melynek néhány pompás példányát azóta. kérésemre, köszönettel meg is kaptam. Sajnos, a szeptemberi számba már nem írhattam, mert az utóbbi időben majdnem állandóan uton voltam. És most sem tudok határidőt mondani, mert nincs nyugalmam az írásra. De határidő nélkül szívesen teszek ígéretet arra, hogy mihelyt csendesebb időm lesz, írni fogok lapjuknak. Talán az erdélyi magyar szellemi és irodalmi életről leszek bátor valamit, esetleg két számra valót küldeni. Előreláthatólag csak decemberben jutok hozzá, hogy megírhasam.

— Noha ilyenformán, nagy sajnálatomra, csak negativumot írtam, mégis nagyon örvendenék, ha az összeköttetési továbbra is fenntarthatnók és kimélyíthetnők.

Magyar cserkészideálok.

Irja: FERI BÁCSI.

Cserkésztestvéreim, ti, ugye, azt hiszitek, hogy Sir Baden-Powell a világ-cserkészlet megalapítója, a föld kerektség minden igaz cserkészének, jó egy pár millió zöld inges fiúnak a főparancsnoka, egy szép napon tollat ragadott, megírta a cserkésztestvéreinket s ezzel elindította azt a mozgalmat, melynek örömeiben és áldásaiban sok millió cserkésztestvéretekkel együtt ti is részesültök. Azt hiszitek, hogy világgenerálisunknak egy szerencsés ötlete volt a szívünknek drága eszme megszületése, a cserkészlet „egész modern“ valami, aminek 1908 előtt nyoma sem volt.

Nem úgy van ez fiúk! A cserkészlet nem új keletű, de ha nem is olyan kifejezetten és a külsőségeitől meghatározottan, mint ma, amióta az ember szervezett társadalomban él a földön s így szükség van az emberi szolidaritásra, az egyenes lélekre, a hiv kötelesség teljesítésére, az embertársaink megsegítésére, a magunk érdekeinek a közcél alárendelésére, a lovagiaságra, engedelmesre, vidám meggondoltságra, testi-lelki tisztaságra és minden másra, ami a Törvényben benne van, azóta él a cserkész szellem és a történelem nagy alakjai, akiket bámulva tisztelünk, a cserkésztervények megtestesítői.

A cserkésztestvéreim nem egy ember kitálalása, de évszázadok és évezredek emberi erényeinek leszűrődése. A cserkésztestvéreim a történelem nagyjainak jelleméből és tetteiből kialakult útmutató a jövő építésére. A tisztultabb élet, az emberiebb emberiség irányvonala, melyet az igaz ember tetteiben követ, ha nem is tudja betéve a szavait s nem is köt a nyakába zöld nyakkendőt. Az élet minden jötevője, a haladás előbbresegítője a Törvény szerint él. Nem irott, üres szóhalmaz a mi tizparancsolatunk, de élő valóság, az igaz élet lényege.

Nem akarom ezzel a megállapítással Baden-Powell halhatatlan nagyságát kicsinyíteni. Hány ezer esztendő szaladt a multba, amíg akadt egy éles szemű ember, aki a zürzavaros, jóból és rosszból összetevődő emberi életből ki tudta válogatni a tiszta jót és tisztán, világosan törvénybe tudta önteni, oly egyszerű szavakkal, hogy megérti minden gyermekember, oly röviden és velősen, hogy ahhoz hozzátenni, abból elvenni nem lehet, oly igazán, hogy arra bizvást esküdhettek a föld minden nemzetének minden jószándékú fia.

No, de nem a mi Törvényünkről akarok én értekezést írni nektek, ismeritek, szerelitek, aki igaz cserkész, megtartja és erős bennetek a szándék, hogy ha súlyos harcot kell is vívnotok a világ rosszaságával, az egész életeteket

aszerint rendezitek el.

A nemzetünk történelméből akarok egy-két nagy embert kiválogatni Nektek, megmutatni jellemükben a cserkész szellemet. Nem is felnőtt korukban állítom elébetek őket, nem abban az életszakjukban, amikor szóval és tettel egész lélekkel nemzetük felvirágoztatásán dolgoztak, de a ti korotokban, amikor arra a hasznos, nagy életükre rákészültek. Gyermekeknek gyermekeket akarok megmutogatni, akikből nagy emberek váltak, mert lelkükben élt, ha öntudatlanul is, a cserkésztestvéreim tiszta szelleme. Például és tanulságul a mai fiatalságnak, mely a Törvény tudásával indul az életbe, hadd lássátok, mint alakul a cserkészéletű gyermekből a nemzet nagy alakja, az emberiség hasznos munkása.

A szentgáli táborozás.

A magyar jellem kezdettől fogva igen közel áll a cserkészszellemhez. Az ősmagyarok élete örökös „nagy táborozás“ volt, sátrak alatt, a szabad természet ölében folyt le, végtelen sikárokon, halas folyók partján. Ami ma a mi játék-táborozásunk célja, — a természet örök összhangjának megértése s a belső, lelki összhang megteremtése mi magunkban, az igénytelenség megteremtése, a senkire rá nem szorulás megtanulása, a saját erőnkben való bizakodás, az egymásra utalt kis társadalom testvéri együttműködése, közös cél és közös feladatok megoldása, — ugyanaz volt nagyban, véres komolysággal az ősmagyar élet.

Ami ma, mint „játékos csatakiállítás“ jókedvünkben szakad le ajkunkról, a „Huj, huj, hajrá!“ — ez volt az őseink komoly csatakiállítása is, s amit mint első törvényt véstünk lelkünkbe, az egyeneslelkűséget és föltétlen igazmondást, az az őseink gyermeknevelő módszerének alapköve volt.

Lehettek vadak, kegyellenek a honfoglaló magyarok a helyhez kötött, házakba szorult népek szemében, nevezhették a harci jelszavukat „diabolicus huj-huj“-nak, ördögi szózatnak, de hogy jószívű, „jókedvű“ és „meggondolt“, más szemből „gyöngéd kötelességteljesítő, engedelmes volt a magyar jellem, azt egy hiteles tudósításból, a szentgáli táborozás leírásából tudhatjuk meg,

Tudjátok, hogy az eleven őserő, mely megsegítette a magyar nemzetet az utolsó, mai ország elfoglalásában, eleintén nem fért meg a Kárpátok koszorújában, ki-kicsapott határai közül, mint a hóolvadásiól megdagadt folyó. Meg-meglátogatták a nyugati szomszédokat egy-egy „mozgótábor“-ral, sokszor nem is a

maguk jószántából, de meri az egymással veszekedő csipp-csapp „művelt“ fejedelmecskék, maguknak nem lévén elég fegyveres erejük a másik ellen, segítségül hívták az örökösen fegyverben élő magyar sereget.

Egy ilyen táborozás egykorú leírása maradt reánk.

Ezer és egy esztendővel ezelőtt, 926 május 2-án, egy hétfői napon esett meg a szentgáli kirándulás. Svajcban, a Bodeni tó vidékén, messze a világországújtától feküdt szent Gál híres kolostora, mely az akkori műveltségnek egyik leghíresebb központja volt.

A magyar sereg egy kisebb raja kószált a vidéken s Engelbert apát jóelőre biztos helyre szállított minden arany-ezüst értéket a kolostorból. Mikor aztán a kémektől biztosra megtudták, hogy jönnek a pogányok, a jó papok is utilatut kötöttek a talpukra. Csak egy kele-kötya barát nem akart sehogy sem velük tartani. Hiába nógatták, megköltötte magát, hogy de bizony nem ful ő mezitláb s a kamarás meg nem adta ki neki a bocskornak való bőrt. A többinek égett a lába alatt a talaj, sorsára hagyták Heribaldot, úgy se volt jó másra, mint hogy nevensenek érellel tréfáin, gügye mondásain.

Hát jöttek is a magyarok, az együgyű ember félelem nélkül fogadta őket. A támadókat ugyancsak meglephette, hogy egy barát a legnagyobb egykedvűséggel ott sétál a kolostorban, vallatóra fogták — persze tolmácsal, — kikérdezték, merre vannak a kolostor kincsei, de hogy látták az ostobaságát, békén hagyták.

Megvizsgálták a kolostorban töviről-hegyire mindent, pincéltől a padlásig, sőt az aranyozott templomgombig, csak az oltárt nem bántották, mert tapasztalatból tudták, hogy ott mást mint hamut és csontokat, nem találnak. A pincében két boroshordó unalkozott. Az egyik magyar a dárdájával feszegetni kezdte az abroncsait, nem, hogy inni akarna belőle, hisz elég italt hoztak magukkal a szekereiken, csak amúgy pajzanságból. Heribald azonban, aki már egész bizalmasan járt közöttük, hiszen azért is, hogy a kincstárt üresen találják, csak igérték neki a pofonokat, ki nem osztották, rászólt a kártevőre:

— Hadd el már, jóember, hát mi mit igyunk, ha ti elmentek?

És a magyarok hatalmas kacagással adták igazat a barátoknak, nem is bántottak semmit. A legkapzsisbb embert, aki aranyra nézte a tornyogombot s le akarta feszegetni a dárdájával, megbüntette a végzet, lezuhant s szörnyen halt. Sem ez, — hozzászokhattak úgy venni a halált, ahogy jön, — sem a kudarcuk, hogy semmit nem zsákmányoltak a gazdag vámot ígérő kolostorban, nem vette el a jókedvüket, tüzet raktak a klastrom udvarán, nyárson megsütötték az ebédjüket s jóízű lakmározásba kezdtek. Folyt a vidám beszéd, ezernyi móka, Heribaldnak is étvágya támadt tőle s amint bevallotta később,

úgy jóllakott, mint még soha az életben. A vezérek együtt lakomáztak a közlegényekkel s együtt vettek részt a játékban, mikor ebéd után egymást hajigálták a lerágott csontokkal.

Középen kupákban állt a bor. Mindenki annyit ivott, amennyit akart. Ettől csak fokozódott a jókedvük, egyrésztük fegyveres harcjátékba kezdett, másrésztük vad dalra gyűjtött s úgy megtáncolt rája, hogy dobogott a föld. Heribaldot is kényszerítették, hogy daloljon velük, mit tehetett a szegény, rákezdte a Szent Kereszt megtalálásáról szóló antifonát, melynek másnap volt az ünnepe. Egy ideig ámulva hallgatták a zsolozsmát, aztán folytatták annak ütemére is a táncokat.

A csapat egy fogoly papot is hozott magával, tolmácsnak tartották. Ez, látva a magyarok jókedvét, elérkezettnek látta az időt, hogy megszabadulásáért esedezzek, odaborult a hadnagy lábai elé. Mikor a legények megtudták, hogy mit akar a pap, egy kicsit ráijesztettek, talán meg is buboilták, de a végén mégis ott hagyták Heribaldnál.

Mert a mindenfelé szétküldött előőrsek jelentették, hogy a közelben van egy fegyveresekkel jól megrakott vár, mely ugyancsak készülődik ellenük. A magyarok csodálatos gyorsasággal, amint ez már szokásuk, csatarendben állottak s semmit nem vive magukkal, visszavonultak a főtáborhoz.

Estére kelt közben az idő, hogy lássák az utat a sötétben, egy-két falut felgyújtottak.

Igy meséli el alig egy évszázad múlva Ekkehard krónikás a szentgáli esetet, majdnem szórul-szóra mondtam el utána. Minden bizonynyal soká emlegették a barátok, bor mellett, vagy a kertben sétálgatva a magyarok látogatását s sokat nevettek a jó Heribaldon, aki élete folyáig egyre sósajtozott az ő jó magyarjai után, mert soha olyan jókedvű embereket nem látott s ha kissé bárdolatlanok is, ha meg is laznakollák amúgy barátságosan, úgy jóllakhatott akkor az egyszer, azóta se.

Ilyen volt az ő magyar jelleme. Névtelen kisémberektől kapunk igen jellegzetes képet a krónikás leírásából. Nem kegyetlenek, nem oktalan kártevők, nem nyersen eszik a húst s még a vad mulatozás közben sem feledkeznek meg a fegyelemről és kötelelességről...

Aztán, hogy a nyugati civilizáció partjai közé szorította a megmegérádó magyar életfolyamot, hogy a magyarság is házba, városba szoruló élethez törődött, vége szakadt az örökös nagy táborozásnak, a cserkészjellem és élelmód belső lényege fejlett ki egyre jobban a magyar lélekből.

Egy ilyen cserkészideálról, Szent Lászlóról mondok mesét a legközelebb.

Galambos Klári meséje.

Irta: FARKAS ISTVÁN.

Bizony szegény kis lány volt az a Galambos Klári. Még nagyobb baja volt, hogy gyenge is volt a lelke, mint a harmatos róza, nem nehéz munkára, fárasztó tanulásra termett. És sok keserves könnyébe, sok átvirrasztott éjszakájába került, míg az édesanyja beadta őt az iskolába.

— Hát hogy leszel ott, drága könyvek nélkül? — kérdezgette édes anyai szóval — hiszen éjjelt nappallá kell tennem, ha azt akarom, hogy ugyanolyan légy, mint a többiek!

Klári nem szólt, de szíve mélyén ott zsongott a vágyakozás: olyanak lenni, mint a többi.

Talán bolondos kis gyerekszívében meg is nőtt ez a vágyakozás, széles, fehér szárnyai nőttek és törtetett a végtelenség felé, maga sem tudta, hová?

Mert ugyan melyik kis lánynak ne lennének vágyai. Melyik kis lány ne gondolna az iskola padjai között a jövődre!?

... Kláriék szomszédjában egy tanítónő lakott. Sokszor hallotta őt énekelni, amikor hazajött az iskolából s hazahozta magával az apró gyereksereg melegét és szeretetét. Dalolt, dalolt, mint a pacsirta, Klári édesanyja meg elszorult szívvel gondolta:

— Oh, bárcsak én is ilyennek tudnám nevelni a lányomat.

S anélkül, hogy tudták volna egymásról, anya és lánya egyazon gondolatban éltek.

... Egy nehéz, hosszú esztendő telt el már az iskolában. A bizonyítvány jó volt, igaz, hogy még kevés benne az egyes. De úgy indult Klári, mint aki a tiszta egyesnél fogja végezni s a nyári szünetben felverte az ének a kis szobácska csöndjét.

Vidámságban, örömben teltek a fényes nyári délutánok, amikor augusztus végén beköszöntött Kláriékhoz a — haital.

Észrevétlen jött ... Klári anyja mosott a város másik végén, ott esett össze a teknőnél, csuromviz vitték haza az egybesereglett asszonyok.

Klárinak ajkán megfagyott a nóta. Kezéből kiesett a himzett zsebkendő, amin napok óta dolgozgatott, szinte zuhan az édesanyjára s átölelte őt gyenge karjaival, mintha el sem akarná többé engedni.

Csak akkor sírt fel benne a fájdalom, akkor sikoltott fel benne az egyedüllét, amikor magára hagyták az asszonyok.

— Anyám! Édes anyuskám! Hát nem várod meg, amíg tanítónő lesz a lányodból!?

Az édesanya szemei nyitva maradtak s mintha jószágos, biztató mosolyra derültek volna:

— Majd vigyáz rá az Isten, kis leányom!

... Jöttek a beíratások, az első iskolanapok. Sürgött-forgott a gyereksereg; zsbongott, mint a méhraj az iskolák környéke.

Csak Klári nem volt közöttük, csak Klári üldögélt búsán a kis udvaron és sírta tele félig kivarrott, himzett zsebkendőjét forró könnyekkel.

Amikor közeledett a nyolc óra, odaosont a kerítéshez, elnézegette a gyerekeket, amint piros arccal, hónuk alatt a könyvekkel sietnek az iskolába.

És csak sírt, sírdogált otthon.

Miglen aztán a szomszéd tanítónő megsajnálta. — Ő is szegény volt, gondolta, két szegény is meg tud élni együtt és magához vette őt.

S amikor kinn a temetőben nekiindultak az első sárga levelek, Klári újra könyvvel a kezében járt ki az édesanyja sírjához.

És ki tudja, mit beszélgetett ott egymással anya és leánya, de Klári csókot hintett a temetőkapuból s mintha a síron is mosolyogva intettek volna a halvány őszirózsák ...

„A férfiaság nagy munkát jelent, jelent jól megnyergelt ösztönösséget, jelent törvény pántjaiba szorított szenvedélyességet, jelent mértéket és ütemet, melyben az élet egészség és szépsége muzsikál.”

Prohászka Ottokár,

Regősjárás 1927-ben.

A regösdiák nyári vándorlásait nevezzük összefoglalóan regősjárásnak. Ez a szép szokás ma már annyit jelent a regösmozgalomban, akárcsak a cserkészletben a táborozás. A tavalyi első regősjárás még csak Nyugatszlovenszko déli részét érintette, ezidén azonban már a köztársaságnak csaknem minden magyarlakta vidékét végigjárták a cserkészek. 27 fiú négy csoportban vándorolt és összesen 38 község gyermekeit gyűjtötte maga köré dalra, játékra és mesesóra.

A falvak gyermekeivel való közhasznú és demokratikus foglalkozás mellett eredményes volt a falajos, paraszti magyarság faji szépségeinek beható tanulmányozása is. Minden regös-csoport gyűjtött néprajzi adatokat, melyeket a Szent György Kör rendszeresít és továbbít a néprajzi szakköröknek. Csongrády Árpád csúzi kántortanítónak A Mi Lapunk 1927 júniusi számában közölt felhívására különösen sok ősi eredetű dalos gyermekjátékot kutattak fel cserkészeink. Egyedül a beregvármegyei Kisgút községben jegyezték fel hatot. A szintén beregi Nagydobrony községben a játékdélután alkalmával a regösök maguk is tanúi voltak a tarka viseletbe öltözött kisleánysereg népi játékának. Számos népdalt tanultak falun a fiúk, ezek közt a helyi vonatkozásúak a legértékesebbek. A Munkács közelében fekvő Izsnyéte községben a cserkészek együtt daloltak éjjel a falu közepén a legényekkel és a következő nótát sajátították el:

Az izsnyéti széles utca
Végig bazsarózsa.
Szállj le huszár a nyeregből,
Szakíts egyet róla.
Le is szakítottam,
El is hervasztottam,
Az izsnyéti lányok közül
Egyet választottam

A nótagyűjtés új követelményt állít a regös-vezetők elé: tanítsuk meg hallás után kottázni a regösdiákokat, hogy a népi dallamokat írásban is megszerezhessék. A ruszinszko-i regösök jegyezték le mozgalmunkban az első eredeti népmeséket bökényi asszonyok és egy farkasfalvi öreg pásztorember ajkáról. Ha egy-egy község ősi tulajdonságait nem is lehet kimerítően felfedezni a vándorlás gyors menete közben, fontos már az is, hogy a cserkészek ország-szerte érdeklődést keltenek a régi kultúra iránt. Ennek az érdeklődésnek előbb-utóbb a rendszeres tudományos kutatás fellendülése lesz a gyümölcse.

Három regös-csoport vitt magával rajzoló diákokat a népművészeti megnyilatkozások megörökítésére. Három vaskos vándorlási napló az eredmény: teliseded tele faragott kapuszobrok,

tulipános karosládák, bojtárvéste ivószaruk és sőtartók, kálomista fejfák, magyaros gémeskutak, szebbnél-szebb himzések és husvétii tojások rajzaival. Különösen a Garam völgyében, Kéménd és Bény községekben figyeltek meg a fiúk szép magyar népviseletet. Jelentős szerepe a regősjárásnak, hogy kipuhatolja azokat a helyeket, ahol különös erővel él a népi kultúra. Felmerült az a terv, hogy a következő esztendőben külön kutató csoportok is útnak induljanak, amelyek nem vesznek részt a regösdiákok vándorlásán, hanem huzamosabb időre egyenesen azokra a helyekre mennek, melyek néprajzi szempontból különösen figyelemreméltóak. Egy ilyen kutató csoport három diákból állana: az egyik a népi képzőművészetek sajátosságait örökítené meg rajzban, a másik megfelelő néprajzi felkészüléssel a népeletet tanulmányozná, a harmadik pedig a dallamokat kottázná le.

A regösdiákok népművészeti vázlatait Tichy Kálmán rozsnyói festőművészünk kapja kézhez, aki a kisebbségi magyarság nagy népművészeti gyűjteményét állítja össze belőlük.

Egyetemes munkája volt a vándorló cserkészeknek a kultúrpropaganda is. Minden községben, melyben megfordultak, fölkeresték az iskolát és a tanítónak a Napsugár gyermekujszág és A Mi Lapunk egy-egy mutatószámát nyújtották át. Bemutatták ugyanakkor a Kazinczy Társaság Könyvbarátainak szépirodalmi és ifjúsági sorozatát is és ahol csak lehetett, előfizetőket toboroztak. (A kisebbségi magyarság nehéz gazdasági helyzetéből kifolyólag e munkájuk nem járt a kellő eredménnyel.) Az egyes csoportok számos propagandanyomtatvány terjesztésével is pártolni igyekeztek a könyvbarátok nemes vállalatát. A kultúrmunkához tartozik még az ingyenes könyvosztás is a szegény községekben. A magyar főiskolások a prágai és brünni magyar könyvtár felállítása érdekében országos könyvgyűjtést indítottak, melyet mesekönyvek gyűjtésével is egybekapcsoltak. Ezeket a mesekönyveket a regösdiákok olyan magyar iskolák számára hordták szét, amelyekből még hiányzott a magyar ifjúsági könyvtár. A kiosztott könyvek száma meghaladja a százat. Ruszinszko-ban három ifjúsági könyvtárat alapoztak meg a regösdiákok.

Az egyes regös-csoportok jelentése a következő:

I. Az érsekújvári Czuczor csapat négy cserkészte Horváth Ferenc prágai egyetemi hallgató vezetésével 11 napig vándorolt a Garam alföldjén és Érsekújvár vidékén. A csoport a következő községekben találkozott a parasztfiúsággal: Varsány, Várad, Szentgyörgy, Lekér, Nagyölvéd, Szőgyén, Bács. Különösen Czuczor Pali versmondása aratott sikert.

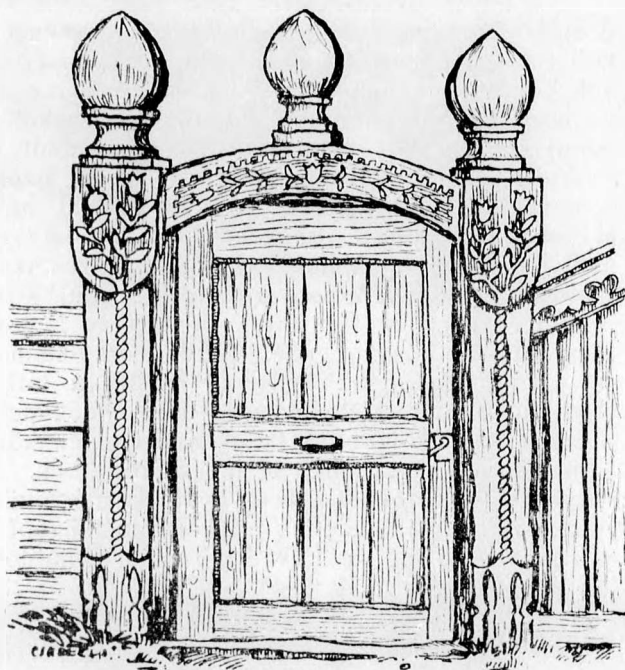
II. Az érsekújvári Czuczor csapat hat cserkésze Dobossy László rajvezetővel három hélig vándorolt. A csoport bejárta a nyitrai hegyek közli palóc falvakat, majd a Zsitva, a Garam, az Ipoly, a Duna és, a Vágduna vidékét. A cserkészek a következő községek határában gyűjtötték a tábornützet: Vicsáp-Apáti, Zsére, Pográny, Garamlök, Nagysalló, Ipolyszakállas, Kiskeszi, Bény, Kőhidgyarmat, Ebed, Ogyalla. Mesedélutánjuk volt Pográny, Alsó-Győröd, Alsó-Pél, Páld és Kéménd községeiben. Játékdélután rendeztek Zsére, Pográny és Bény gyermekeinek. A meséket a Kisfaludy Társaság Arany-Gyulai-féle magyar népköltési gyűjteményéből szedték. Mesemondásban Balázs Andris, Dobossy László és Laczkó István tündek ki. Tréfás versekkel Szabó Sanyi ügyeskedett. A tábornützeknél Szabó Lajos csikósruhában csikóstáncokat mutatott az egybegyűlt népnek és szólóban csikós dalokat énekelt. A vándorlási naplóba Zsitnyan Jóska rajzolt népművészeti szépségeket. A csoport különösen sok népdalt sajátított el vándorlása közben.

III. A rimaszombati Tompa cserkészcsoport hat őrszeme Jócsik Lajos érsekújvári regösdiák vezetése mellett Gömörben vándorolt. Az elindulás előtt Rozsnyón Tichy Kálmán festőművész szakavatott előadást tartott a cserkészeknek a magyar népművészetről és a népművészeti kutatásról. A rajzolást Páricska Zoltán végezte. A csoport Krasznahorka-Váralja, Hosszúrét, Szilice, Borzova, Pelsőc, Páskaháza, Kuntapolca, Csetnek, Lice, Sajógömör és Beje községek népével találkozott komoly és vidám mesés és dal mellett. A tábornützeket többnyire domb tetején gyűjtötték. A regösnapló szerint olyan volt az ilyen regösseste, mint valami „pogány magyar áldozás.” A csoport Szkalos Emilné rozsnyói úrasszonytól vetülőgépet is kapott. A fiúk két cserkészbót közé feszítették ki a vásznat és a szabad ég alatt mutatták be a népnek képekben Ludas Matyi és Toldi Miklós történetét, meg sok más szép magyar históriát. Vagy félezer főnyi embertömeg figyelte a mesét és a képeket a vászon előtt, meg az átlátszó vászon mögött is. A csoport Darvas Jánosnak, a Prágai Magyar Hírlap szerkesztőjének A Mi Lapunk 1927 júniusi számában közölt „Énekes diákok” című cikke alapján három szólamban énekelt faji eredetű magyar dalokat, főként alföldi juhásznótákat. Úgyes szavaló volt Szilassy István. Sok kacajt fakasztott Tarr László mesemondása a rátóti csikótojáról. A bejei tábornütznél jelen volt Szent-Ivány József nemzetgyűlési képviselő is és a regösök munkája feletti megelégedését fejezte ki.

IV. a negyedik regös csoport egy-egy pozsonyi, komáromi, érsekújvári és kassai fiúból állott és Kessler Balogh Edgár prágai egyetemi hallgató vezette. A csoport Kelet-szlovénia és Ruszinszko déli részét látogatta meg a Tisza, Ung, Latorca és Borsava alföldjén. Játékdélután és mesélő este volt a következő községekben:

Kiskapos, Kistárkány, Kisgejőc, Naoydobrony Izsnyéte. Kisgejőcön tábornütz mellett folyt a mese. Kardos Feri mindenütt Garay Obsitosával teremtett jókedvet maga körül, Kőrös István pedig a játékoktatásban ért el szép eredményeket. Különösen a „féltek-e a tatártól?” és a sapkaadogató tetszett nagyon a gyerekeknek. A csoport énektanítással is próbálkozott, így Thaly Kálmán „Árpád apánk” kezdetű dalát is többhelyütt meghonosította. Csáder László volt a rajzoló, akinek egyik népművészeti vázlatát, Balogh Károly salamoni gazda faragott magyar kis kapuját A Mi Lapunk is bemutatja.

SALAMON. BALOGH KÁROLY HÁZA.

Magyar faragású kiskapu Csáder László népművészeti gyűjtéséből. Eredetije Balogh Károly gazda háza előtt a Felső-Tisza melletti Salamon községben

E csoport néprajzi adatgyűjtése a legbővebb. A legényavatás és a húshagyókeddi kongózás szokását több változatban is megfigyelték a diákok és különösen sok rigmust jegyeztek fel. A csoport Korláth Endre dr. nemzetgyűlési képviselő és Egry Ferenc szenátor házában is a vendége volt. Kiskaposton Mécs László, a kisebbségi magyarság költőpapja, édestestvérként fogadta a regösdiákokat. Beregszász városában a csoport a helybeli cserkészeket is megnyerte a regösmozgalomnak. Három beregszászi diák azonnal felcsapott regösnek és négy napig szintén vándorolt. Bökényben érdekes meglepetés érte a cserkészeket. A református tiszteletes szavai szerint már megelőzte itt őket valaki a népdalok kutatásában: *Móricz Zsigmond*. A regösök megfordultak a csefalvai fatemplomban is, melynek menyezeteről — a valamikor itt segédlelkészkedő izsnyétei tiszteletes tanúsága

szerint — a nagy író fiatal korában a vázlatfüzetébe másolt egy-egy dús magyar diszitisű kockalapot. Az a tudat, hogy a „Sárarany“ írójának nyomdokain járnak, nagyon boldoggá tette a fiúkat.

Összegezve: a regősjárás 1927 ben kifűnő alkalmat adott arra, hogy a cserkészek városi intelligenciájukkal a magyar falu nagy reneszánszát szolgálják és a parasztsággal való szociális érintkezésben a városi magyar jövő számára is faji oltást, a jövőbeli magyar vezetőosztály-

nak pedig népi szempontokat szerezzenek. Meg kell még jegyezni azt is, hogy a hatóságok a regősdiákokkal szemben ugyszólván mindenütt előzékenyen viselkedtek, sőt megtörtént az is, hogy a cserkészeket hatszáz ember előtt bizalmatlanul leigazoltató csendőrök Nagysalló határában ott maradtak a táborfüznél és annak végeztével meleg kézszorítást adtak a magyar jövő bátor és nemes kis harcosainak. Talán eszükbe jutatta az este az ő falujukat, az ő táncaikat, az ő dalaikat, az ő meséiket is.

Kecskés-Pythagoras.

— Tréfa négy képben. —

*Itt az ősz. A fecske indul vándorutra.
Kecskés Péter is már a könyveket bújja.
Hosszú volt a szünet, unalommal teli,
Péter most örömet tudományban leli.
„Pythagoras-tétel“ a mértani lecke.
Nem nehéz ez neki: bekapja mint fecske
a nyári legyeeskét s mint aki jól végzett:
A nagy kerti lócán régigheverészt.*

Péter most örömet tudományban leli.

*Álmában a leckét mondogatja egyre.
Görögök földjére száll el kénzelebbé
S tudós Pythagoras éléd fel ő benne
S azt hiszi, mintha a böles ő maga lenne:
A haja bozontos, szeme ég, esze vág:
Ha ő nincs, ki fejt meg e nagy problémát?!*

Azt hiszi, mintha a böles ő maga lenne.

*Büszkén végigméri Akropolis várát;
De rémülve látja Pythagoras mássát,
Pythagorast magát, aki reá förmed.
Nyomván a fejére egy barackot, szörnyet.
Péter görnyedez a dörgedelem alatt:
„Számár vagy, fiacskám, ha azt hiszed, magad
Fejtetted meg ezt a nehéz problémámat.
Alaptételét nagy matematikámnak...“*

*Pythagoras-Péter izzadva ébred fel.
Hogy is szól hát az a Pythagoras-tétel?
Háromszög, befogó, átfogó — szörnyűség!
Négyzet területe s Isten tudja, mi még?*

Nyomván a fejére egy barackot, szörnyet . . .

Nem lehet azt tudni, nem lehet érteni,
De vele tanulót lehet ám egyötreni.

Ökör-Péter ég a máglyán mindörökre . . .

Gyötrődött Péter is és rémesen látta,
Hogyan ég a háromévezredes máglya,

Hekatombán ötszáz ökör piros vére
Görög Pythagoras tétel örömére.
Most is reszket belé egész világ ökre.
Ökör-Péter ég a máglyán mindörökre.

Beszélgetések.

A Mi Lapunk gárdájának. Levelek érkeznek hozzám innen és túlról, fiataloktól és öregebbektől, amelyekben az abbamaradt beszélgetések folytatását kéri és sürgetik jó barátaim. Örülök ezeknek a sürgetéseknek, mert azt látom belőlük, hogy az őszinte szó nem múlik el nyomtalanul, hanem tovább él a baráti szívekben. Azok a főiskolás olvasóim, akik írásaimat nem találták eléggé változatosoknak, talán belátták azóta, hogy egyetlen eszmény, egyetlen teremtő gondolat szolgálatában nemcsak néhány tucat cikket érdemes megírni, hanem egy egész emberéletet is érdemes áldozni érte.

Arról beszélgettem, ami mindnyájunk számára mindennél fontosabb: a csehszlovákiai magyar fiatalság kultúrájáról, annak megőrzéséről és fejlesztéséről. Szórakoztatásra, mulattatásra most sem vállalkozom. Folytonosan csak egyet ismételhetek: el kell számunk magunkat a munkára, ki kell tartani és össze kell tartanunk. Ez a legfontosabb mondanivalóm, ennél többet, ennél nagyobbát ne várjatok tőlem.

De ezt a három egyet: az erős akaratot, a kitartó munkát és a baráti hűséget elvárhatjátok, megkövetelhetitek. Krendl Gusztáv bajtárs, derék kritikusom, elsősorban tőled kérdelem, van-e itt hiba a kréta körül?

Ne hágyje senki, hogy a csehszlovákiai magyar ifjúság izmosodása más úton-módon is végbemehet, mint a jellem, a munkakészség és a munkafegyelem erősítése által. Beszélhettek, vitatkozhattok, álmodozhattok, amiről akartok, én azt mondom, egyetlen tett találja fején a szeget: a munka. Nem fáklýásmenetek és nem szónoklatok, nem szalmalángok, nem legénykedések, nem tragikus taglejtések, nem hangulatok, nem szemfényvesztések és nem nyílt vagy burkolt kényszer, — hanem: munka, munka, munka!

Munka: ez a mi jövőnk, ez a mi megmaradásunk, ez a mi életünk. Munka a hivatásunk és legfőbb reménységünk is: munka.

Fenyves Pál.

„Férfiasan éljetez és a szerencsétlenségekkel
férfiasan szálljatok szembe.”

Horatius.

Mikulics szárazon és vizen.

— Szombathy Viktor könyve —

Hahó fiúk! Ide nézzetek! Megemberedett a Mikulics, könyvben jelent meg ő, akit eddig csak A Mi Lapunk hasábjairól ismertünk meg tréfás, bohó fiúnak s akin úgy mulattunk, hogy a könnyünk is belepergett.

A Könyvbarátok Társasága adta ki Mikulics kalandjait szép díszes, képekkel ékes kötetben az ifjúság számára, hogy Csehszlovákia magyar ifjúsága mulasson rajtuk és a nem rossz, de jólelkű Mikulicson, aki félszeg tulajdonságaival fonák és nevetséges helyzetekbe sodródik s mindig és mindenütt könnyedén és ügyesen állja meg a helyét. A vigyorgó Mikulics, A bebizonyított fehér csodaszarvas, Mikulics mozizik, A nagy generáltisztelgés, Mikulics a gőzben, Molort javított, A világrádió bemutatója, Néha csöbörből vödörbe esik az ember, Az úszó fenomén című humoreszkek mind könnyedén, kedélyes tollvezetéssel, élvezetesen, szórazhatóan mutatják be Mikulics tréfáit és az író eleven, színes írása alól bugyog a derű, a tréfa, a kacaj s nincs fiú, aki mindezeket olvasva ne tombolna örömeiben az élvezettől.

A szlovenszkói könyvpiacra régen jelent meg ilyen, ennyire az ifjúságnak való könyv és a rimaszombati cserkészek büszkéi lehetnek reá, hogy a szerző szeretettel nekik dedikálta művét, amely a cserkészélet eseményeit ölti költői formába. Hiszen a szerző maga is cserkészek között nőtt fel, együtt élte az otthonban és a sok szép táborban a cserkészek életét, amely megtermékenyítette tollát s most kitarja azt a sok titkot, amely a fiatal szivekben támadt s látjuk a cserkészlélek jókedvét, tréfáját, humorát. A szlovenszkói magyar cserkészlet romlatlan, életvidám lelkülete tárul elbénk s mi jól-éső érzéssel, örömmel és büszkeséggel olvasuk Mikulicsot, mert ő a mienk, ő a mi berkeinkben termett és közöttünk izmosodott meg. Mikulics írásaiból a mi arcunk derüje mosolyog felénk, magunkra ismerünk s mégis oly művészi formában jelenik meg előttünk, hogy újnak, eredetinek tűnik fel nekünk.

Biztosra vesszük, hogy minden cserkészfiú, de minden valamire való diák is, örömmel fogja olvasni Mikulicsot, hogy a diákszobákba életet, elevenséget, tréfát és humort vigyen.

Mi pedig hálás szívvvel köszönjük meg az írónak, Szombathy Viktornak, hogy izléses, szép kivitelű, elegáns könyvével megajándékozta ifjúságunk olvasó táborát s reméljük, hogy termékeny tolla még sok hasonló írással fog meglepni bennünket, mert az ifjúsággal érez s annak egész lelkületét ismeri.

A könyv ára 12 korona s bármely könyvkereskedés útján megszerezhető, de A Mi Lapunk útján is megrendelhető. Ajánljuk olvasóink szíves párfogásába.

Scherer Lajos.

Szervusztok cserkészek.

Az Isten kíséren utatokon!
A kutágastól balra a pásztornyomon...
Dalos vitézek, csak menjete!
Az öröm tanyázzon bennetek!
Előre! Vár a virágos mező,
A nyár is nektek kedvező.
Az ég pompás napsugárt önt,
Ifjú fejekre fényözönt.
Csak menjete, csak menjete!

Regős utódok, kobzos diákok!
Ma nagyon büszkéi voltunk reátok.
Jöttötök hitüinkből új szobrot vése:
Ti vagytok lelkünk rejtett érzése.
Tudjátok meg, hogy úgy néztünk rátok,
Mintha páncélos lovagok volnátok
Arannyal himzett ékes dolmányban,
Ezüst sarkantyús ráncos csizmában.

Szegődjön hozzátok a dal,
Kiséren mindig lelki diadal.
A kis falukban tüzet gyujtsatok,
Jövönk szeme van ma rajtatok.
A tábortüznél ha mesébe fogtok,
Szent ihletéssel nyíljon ajkatok.
Sohse szóljatok máról, jelenről,
Álmodjatok a multról, jövőről,
Csodálatossá tegyétek multunk.
Óriást mondjatok, bár csak nagyok voltunk,
A fényest ragyogóvá ékesítsétek
És ami bűnünk volt, legyen csak véték...

Éljenek a mondák, szálljanak a mesék.
Új álmat lássanak a mai Emesék.
És a képzeletet fonják be legendák,
Mint a bokros erdőt futó szederindák.
A históriák arany szálni,
Mint őszi fonal, kezdjenek szállani,
Olvadjanak egybe, gondolatlan, vérrel:
Sorsunk nem földi lét, égi csodatétel...

A tábortüzeknek lobogó fényében
Lelkesedő hitüink ősi üszke égjen
Egy ledönthetetlen nemzeti bálványért:
Mindegyikünkben van egy csepp poganyvér...

Szervusztok cserkészek!
Az Isten kíséren utatokon!
A kutágastól balra a pásztornyomon
Dalos vitézek, csak menjete!

Ősi Álmos.

CSERKÉSZET

A „Kiskárpátok“ leánycsapat királyfai nagytábor. (1927 jun. 28—július 13-ig.) A komor kastély melábus hangulatába belesendült a diadalmas induló. Az árbóca felkúszott a jeligés zászló, hogy két hétig hirdesse a lilium győzelmét. Belső, büszke önérzettel néztünk vissza másfél éves cserkészmultunkra, melynek munkája a táborozás lehetőségét eredményezte.

Lakosztályunk 3 tágas szobából, majolikás ebédlőből, konyhából állott. A parancsnoki szobát Parancsnok néni, Somlyai Mancsi néni, Limbacher Zsuzsika; az „Ibolyák“ szobáját Nagy Mária ruszinszkió testvérünk és Hornyák Lonci vezetése alatt álló 7—8 tagú ibolyacs család; a „Tulipán és Mályva“ család szobáját Szporni Anikó érsekújvári testvérünk és a Szépe Erzsike vezetése alatt álló egyesült tulipán és mályva család lakta.

A szolgálatok így alakultak: a napostisztaságot a vezetők; a szakácsi teendőket a vezetők és a mályva-tulipán család tagjai; a kuktaságot pedig a szakács mellé beosztott két ibolya végezte. A szobaparancsnoksági tisztiséget felváltva látták el a család tagjai: (tisztaság, takarítás, jelentések). Pénztáros Zimmer Margit, gazdasszony: Szépe Erzsike, szertáros: Schwarzkopf Bócsi volt. A szolgálatban fennakadás nem volt. A konyha is kifogástalanul működött. Ezt bizonyítja a következő két étlap: Vasárnap: reggeli: kakaó kenyérrel. Tízórai: vajkenyér. Ebéd: burgonyaleves, vadkacsa makarónival, cseresznye. Uzsonna: lekváros kenyér. Vacsora: kávé vajas kenyérrel. — Egy hétköznapi étlap: reggeli: kakaó kenyérrel. Tízórai: sajtos kenyér. Ebéd: rizsleves, töklőzélék felsől szelettel. Uzsonna: gyümölcs kenyérrel. Vacsora: tejben dara. A szakácsok ügyessége és elővigyázatossága dr. Kozmanak még látogatási kedvét is kizarta. A jókedv, rend, cserkészies szellem a tábort a munka templomává avatta s minket újra igazi cserkészekké, mert minden gondosan volt előkészítve, noha kevesen táboroztunk. De azért minden lány tudatában volt a tábori speciális pedagógiai és gyakorlati értékének. Bebizonyult, hogy a lánycserkészlet létjogosult és élet-egaló lánymozgalom.

Hangos volt a nagy park, visszhangzottak a tágas termek és szinte barátságosabban néztek ránk a márványszobrok, a festmények. Este kigyúlt a tábortűz. Ünnepelesen köréje telepszünk. Templomban vagyunk. A tábortűz az oltár, melynek lángjai mellett az emlékezet fájdalmas és szívünkhöz nőtt történelmének áldozunk: oltár, melynek tűzéből felparázsló szikrasereg szeretetünk postása; oltár, melynek meleg tüze a testvériség legjobb közvetítője s melynek felszökkenő lángoszlopai mellett imádkozunk a Nagy Jövőért. Áldoztunk dallal, táncal, költeménnyel az örömmek, az anyaságnak, a szeretetnek, a cserkészletnek, Ady, Gyóni emlékének, nagy súlyt helyezve a feledésbe

merülő magyar nóták tanulására.

A szobák, a tábor cserkész jellegű díszítése a lányok kezűgyességéről tanúskodnak. Díszbeöltözött fogadta a tábor július 10-én a vendégeket. Sok szülőt és testvéresapatunkat köszöntötte a kapu feletti tobozból készült „Jó munkát!“ E napon tette le ünnepeles keretek közt három testvérünk a fogadalmat.

A tábor sikere nemesak csapatunké, hanem a lánycserkészleté is, mely nagy fontosságú momentum a lánycserkészlet életében. Reméljük, hogy a többi leánycsapat követi példánkat s jövő nyáron minél többen táborozunk.

(Pozsony)

Hornyák Lonci.

A komáromi Jókai cserkészcsapat létánfalvi táborozása. Június 5-én délben egy borús esős napon futott be vonatunk a létánfalvi állomásra. Másfél perc és az 56 cserkész és a sok felszerelés kikerült a vasuti kocsiából. A vonat fűtül, továbbmegy s mi is megindulunk a táborhely felé. Egy kicsit esett. Talán az új táborozók felavalása volt ez. Fél óra múlva már ott voltunk a Hernád partján egy kis domboldalon, a paradicsom küszöbén. Körülöttünk magas, meredek, majd csupasz, majd zöld fenyőgúnyába öltözött sziklák emelkedtek. Barlangszemükkel mintha barátságosan fogadtak volna bennünket. Megindult a munka és estére már ott fehérlett a 15 sátor a hegy lábánál. Mint őrsi sátor.

Másnap ránk mosolygott a nap. Az árboc telejére felrepült a zászló. Megkezdődött a vigi tábori élet, az igazi cserkészmunka.

Ázután jött a szórakozás, a sok játék, futás, versenyek, a szebbné-szebb kirándulások. Bejártuk az egész vidéket: voltunk többször a Tamásfalvi kilátón, Csütörtökhelyen, láttuk a táljárás emléket, a Lapis refugit, a Kisel palak vizeséseit. csónakkal megközelítettük a Hernád-átlörés legszebb részleteit s megláttuk Iglót is, mely különben bevásárló helyünk is volt. Trombitaszó, a régen hallott magyar ének felverte a várost. A nagy érdeklődést meghálálta. 20-án cserkészestélyt rendeztünk Iglón és nem csak fényes erkölcsi sikert arattunk, de anyagi helyzetünket is nagyban előmozdították a bőkezű iglóiak. Az utolsó napokban tettük legszebb kirándulásainkat. Megnéztük a Csorba és Poprádi-tavat, majd 19-én utunk ismét a fenséges Tárába vezetett. Megcsodáltuk a Tarpatok vizeséseit s megnéztük az utbaeső fürdőhelyeket is. Utolsó kirándulásunk a Dobsinai jégbarlang megtekintése volt. Az idei táborban egyébként több kényelmi eszköz áll rendelkezésünkre éppen a szepesi jó emberek révén. Mecénásunk Bartsch Gusztáv földbirtokos lovat adott nekünk, melyet a szerkocsinkba nagyon jól be lehetett fogni; jótévő szomszédunktól, Koczún István bérlő úrtól pe-

dig villanyt kaptunk, mellyel a tábor udvarát és a konyhát kivilágítottuk. Tábori ollárt is felállítottunk s így a tábor helyén tarthattuk istentiszteleteinket. 15-én megtartottuk a Gyóni tábor-tűzet; tábor-tűzeinknél mindig megemlékeztünk valakiről: halottjainkról, jótevőinkről, csapatunk alapítójáról s nagyobb alakjairól. 18-án Bartsch Gusztávné önagsága majálist rendezett cserkészeknek. Tábor-tűzünknel gyakran láttunk vendégeket: Igló, Tamásfalva, Káposztásfalva közönségét, a tábor utolsó napján Bečvař, župný zpravodaj tette meg hivatalos látogatását: a tábor-tűznél a parancsnok úr az egész csapat nevében melegen köszöntötte s a fiúk igazán lelkesen éljeneztek az igazán szimpatikus, kedves cserkésztestvért. A tábor-tűznél egyébként magyar nótákkal, szavalatokkal, kis szindarabokkal, jelenetekkel szórakoztattuk a közönséget. Többször Vargha Sanyi tárogatója is megszólalt.

22-én raktuk az utolsó tábor-tűzet. Elbúcsúztunk jótevőinktől, látogatóinktól, akik — eljőve még az utolsó tűzhöz is — meghatva hallgatták az utolsó esti imának, a Confitornak ünnepélyes szavait.

Másnap lebontottuk a tábor-t. De az emléktáblás árbc áll és visszavár minket. (Jövőre u. i. szintén odamegyünk.) A táborozók köszönetet mondanak nagy mecénásaiknak, nevezetesen V o j t a š š á k János püspök úrnak, Bartsch Gusztáv földbirtokos úrnak, Koczún István bérlő úrnak, továbbá a tábor előkészítőjének Janoviczky Béla erdőmérnök úrnak s a táborparancsnok úrnak, aki egész évi fáradhatatlan munkájával hozzájárult a tábor nagy sikeréhez.

Sztranyonszky György, rajz h.

A beregszászi cserkészek nyara. A ruszinszkói magyar cserkészeknek e nyáron még táborozásban nem volt része. Táborozás helyett a beregszászi cserkészek főként Bereg vármegegyében tettek kisebb-nagyobb kirándulásokat. Hárman a vakáció elején a Vereckei Hágóhoz közelfekvő Szolyvát és környékét: Hársfalva, Polena és Galambos falvakat és a hasonló nevű fürdőhelyeket látogatták meg Jeltelen, névtelen, elhanyagolt katonasírok kiállították feljűk a világháború borzalmas embertelenségét. A hajdani fronthoz közel öreg nénikék sírva emlegették ma is a sebesült katonák nyögését és a fekete napokat . . . Mások Papp Simon vezetésével nagy kerékpár-lúrárt tettek Beregszász — Munkács — Szolyva — Polena irányában és egészen a Vereckei Hágóig jutottak. Néhány cserkész Beregkismás környékét járta be. Felmentek a jelentékeny magas Háthegegyre is, ahonnan megkapó kilátás nyílik a magyar falvakkal tarkázott Tiszaháti Alföldre. A csapat három tagja: Pataky Menyhért, Tóth Miklós és Zapf László augusztus folyamán több napig tartózkodott Kis-Bégány szimagyar faluban, ahol eljártak a kendertaposókba és sok szép népdalt tanultak, sok népszokást figyeltek meg. Augusztus 21-én a Szent

György Kör ruszinszkói regőscsoportja látogatta meg a beregszászi cserkészeket. Van egy meszelató fatorony a beregszászi Nagyhegyen. Ide rándultak fel a cserkészek regős vendégeikkel. A fatoronyból végiglátni egész Ruszinszkót. Néhol a róna közepén előcsillan a Tisza. A távoli mezőrengetegből egy kis erdőcske zöldül elő, melynek közepén szépen kifehérlik MórícZ Zsigmond szülőfalujának, Tiszacsécsének a tornya. Könnyes áhitattal nézték a regősök azt a távoli szerény templomtornyot, amely alatt a regőszerme nagy mestere először imádkozott. A fatoronyról egész délután búgott a sok szép magyar cserkésznóta. Este a hegyoldalon egy magyar pásztor tüze köré telepedtek a beregszászi fiúk nyugatszlovenszkói testvéreikkel. Regős munkáról folyt a szó és a ruszinszkói cserkészek szentül megfogadták, hogy MórícZ Zsigmond és Szabó Dezső útmutatása szerint összemelegednek a falu népével, hogy kint az életben annak segítségére lehessenek. A tábor-tűz után még egyszer felmentek a fiúk a fatorony tetejére és késő éjjelig zúgták a csillagos égbe nótáikat. Kisült, hogy a népdalok szebbek a városi cserkészdaloknál is. A regősök Beregszászról már hazautaztak Szlovenszkóra, de a beregszászi „Bagoly“ csapat három őrszeme, Vass György, Török Ferenc és Lakatos Sándor a regősök vezetőjével, Kessler-Balogh Edgar egyetemi hallgatóval bejárta még magyar néprajzi adatok gyűjtése végett a Beregszász és Nagyszöllős közti falvakat le egészen Nagypaládig. Végül Asszonyi István, Págyor Lajos és Zapf István a Bodrogközti járta be és útközben pénzt gyűjtött a beregszászi állami reálgymnázium szegény magyar diákokat segélyző egyesületének A „Bagoly“ csapat nyara táborozás nélkül is változatos volt és remélhető, hogy jövőre úgy táborozás, mint regősvándorlás is bizonyosága lesz életrevalóságának.

A Szent György Kör pályázatkirásai. A Mi Lapunk 1927 júniusi számában a Szent György Kör a magyar népi kultúra ápolására országos pályázatot irt ki, melynek lejárási határidejét 1927 szeptember hó 30-ában állapította meg. A Szent György Kör vezetősége ezúton teszi közhírré, hogy a pályamunkák beadási idejét meghosszabbította, mégpedig úgy, hogy a beadási határrnap 1928 január 31. A pályázatkirás minden egyéb feltétele változatlan. Ugyanekkor a főiskolás cserkészek új pályázatot is hirdettek. Rajz vagy modell formájában 1927 november hó 30-áig *regősjelvény-tervezetek* nyújtandók be a Szent György Kör íródeákjánál (Décsy Aladár, Pozsony, Kecse-utca 14.) A jelvény alakja, nagysága, anyaga, kifejező értelme a pályázó egyéni ízlésétől függ, de a Szent György Kör megkívánja, hogy a jelvénynek magyar népi vonatkozása legyen. Csakis cserkészek és diákok pályázhatnak. A jó tervezeteket a Szent György Kör értékes könyvekkel jutalmazza.

A regősmozgalom rendszeresítése.

1925 november havában Rapp község iskolájában történt az első találkozó a magyar cserkészek és a magyar falu ifjúsága között. Azóta nemcsak az első lépéseket tevő losonci Madách Imre csapatnak, de a pozsonyi, érsekújvári, komáromi, rimaszombati és beregszászi magyar cserkészeknek is szokásává vált a falvak vasárnapi felkeresése. A mesedélutánok mellett 1926 nyarán megszületett az ezidén már hatványozott mértékben ismétlődést nyert országos regősjárás is: a cserkészfiúk augusztusi vándorlása a faji kincsek csodálatos birodalmába. A falusi mesélés és daloktatás, a falu gyermekeivel való közös játék, a falu népének gyűjtött táborlúz, az ifjúsági irodalom felfrissítése a népiszkolákban, a népművészeti adatgyűjtés és a népi kultúra ápolása ma már a cserkészlet egyetemes jellemvonása minálunk. A növekvő regősmozgalom további helyes fejlődése érdekében szükség van már a regősügyek gondos rendszeresítésére. A regősmozgalom eddig közvetlen érintkezésben állott a kezdeményező és útmutató Szent György Körrel. Hovatovább azonban a főiskolás cserkészek szervezete nem alkalmas a kiépülő regősdialelet minden részletének az intézésére. A Sz. György Kör vezetősége szeptember elején Érsekújvárról rendkívüli gyűlést tartott és a következő javaslatot parancsnokságának és a regősdialekoknak a szives figyelmébe ajánlja: a regősmozgalom ápolása az egyes cserkészcsapatok belügye, melynek intézésére minden parancsnokság a saját jogkörében évről-évre regős vezetőt jelöl ki. A regősvezető a cserkészcsapat kebelében felállítja a regőskülönítményt, mely a regősmunkára jelentkező és erre alkalmas fiúkból áll. A regőskülönítmény külön regősgyűléseken készülődik a falujárásra. Ezekben a gyűléseken történik a népből jött és a népnek való mesék, versek és zeneszámok megválogatása és szétosztása a regősök között, továbbá a népdalok és régi magyar játékok megtanulása. A regősgyűlés ad úlbaigazítást a városi fiúknak a

falusi magyarságnál szerzett tapasztalatok ben-sőséges feldolgozására, amikor a népművész, a népköltész és a néprajz szakismereteibe vezeti be a regősöket. A regősvezető munkájának könnyítésére a Szent György Kör A Mi Lapunkban állandó útmutató regősrovatot kezel. A csapatparancsnokságok a Szent György Kör szakavatott tanácsa szerint regőskönyvtárat bocsátanak idővel a regőskülönítmény szolgálatára, mely nemcsak a magyar népköltési és népdal gyűjteményeket és a faluval foglalkozó különböző tudományok szakkönyveit, de a modern magyar faji nagyságok, elsősorban Ady Endre, Móricz Zsigmond és Szabó Dezső írásait is tartalmazza. A regősvezető készíti elő a meglátogatandó falvakat a cserkészdélutánra és minden esztendőben egyszer, szeptember hó folyamán összefoglaló jelentést küld be a Szent György Körnek a csapat falubarát tevékenységéről. E jelentések alapján nevezi ki a Szent György Kör minden esztendőben újra a regősöket. A „regős“ névre igényt tarthat mindenki, aki egy esztendőben legalább ötször részt vett a cserkészek falusi látogatásain és a falu fiatalsága vagy a népi kultúra ápolása érdekében eredményes egyéni munkát végzett. A „regős“ név nem üres cím, hanem a megszerzéséig szíveségből végzett munka köteleességszerű folytatását, a cserkészfiú komoly elhivatását jelenti. A regősavatólást a Szent György Kör A Mi Lapunk novemberi számai útján gyakorolja. A „regős“ név, mely a cserkészletben a rendes név előtt viselhető, a később megállapítandó regősjelvény hordására is feljogosít. A „regős“ nevet csak 18 évnél fiatalabb cserkészek kapják. A regősvezető ajánlása alapján küldi ki a Szent György Kör a cserkészeket a nyári országos vándorlásokra.

Kérjük a csapatok parancsnokságait, csatlakozzanak beleegyezésükkel a regősmozgalom imént felvázolt rendszeresítéséhez. A Mi Lapunk regősrovatát a szerkesztőség jóvoltából a Szent György Kör máris átvette. A regősüggyel kapcsolatos minden cikk az írdeákhöz küldendő (Décsy Aladár, Pozsony, Kecse-utca 14) Jó munkát!
A Szent György Kör vezetősége

Regösök nótakincse.

Regös testvéreim! Itt az ős. Örökségünk: a naps, virágos, nevető tavasz elmúlt, a fákról lesir a sárga falevél. De azért a tavasz itt van. Eljött értünk a téli szoba páras melegébe s visszaalmodjuk a rügyező erdőt, virágos mezőt. A téli szobában mesedélutánokra készülünk, testvéri barátkozásra a faluval és husvéthétfős öntözőkő désre a ragyogó napsugárral.

Egyik reggel megnéztem, hogy virúl-e már a regösök nótafaja? A bátortalan, felénk hajtások nem ígérnek azt az erős fát, amelynek zengő nótákkal kell teleszörnna a falut, az álcivilizációs falut, ahol keménykötésű parasztyerekek is buta operett-nótákat énekelnek.

A magyar dal művelése első, szent kötelessége a regösnek. Minden mesedélutánon tanítsunk meg egy-egy nótát, kevésbé ismert népdalt s a dallamára szöveget. Ime néhány mutatóba:

Szép kikelet, várva várlak téged,
Vess már egyszer a hidegnek véget.
Nyiljanak már a kedves virágok,
Az ibolyák, rózsák, gyöngyvirágok,
Az ibolyák, rózsák, gyöngyvirágok!

(Dallama: Lányok, lányok, simongáti lányok)

Zöldre van a, zöldre van a mi iskolánk festve,
Tanulhat is minden ember benne.
Aki tanul, hasznát fogja venni,
Édes apja, édes anyja fogja őt szeretni!

Zöldre van a, zöldre van a palavesszöm festve,
Avval irtam a leckémet este.
De mikor az első sort megirtam,
Eltörött a palavesszöm. Jaj! de nagyon sirtam.

(Dallama: Zöldre van a rácsos kapum festve)

Ez az én pajtásom, ez a kedves barna.
Olyan az orcája, mint a piros alma.
Pici piros alma terem minden sorban,
De ilyen jó pajtás nem minden bokorban.

(Dallama: Ez az én szeretóm)

Mikor a következő nóta dallamának eredetijét énekelték, harcos kedv esett belénk, a csatába-hívás érzése feszítette minden izmunkat. A csatába, harcbehívás azóta élethívás lett, mi az élet katonái lettünk, májusi ifjak, regösök s most a régi induló ugyanazzal az erővel hív az erdőbe, csak előre: vig majálisokra. A régi dallam a májusi ifjúság indulója. (Dallam: Fel, fel vitézek a csatára.)

Fel, fel, fiaim, csak előre,
Vigan induljunk az erdőbe,
Majális napját ünnepeljük,
Zászlóink örömmel,
Magasra emeljük!

(Nagyfalussy István)

Az újvári regösök mesedélutánán végén ezt éneklék:

(Dallam: Megvágtam az ujjam, jaj, de fáj...)

Felülök a Fecske lovamra,
Elvágatok rajta Ujházba,
Érsekujvár ide egy ugrás...
Szervusz, megyek vissza, jó pajtás!

A Prágai Szent György Kör tervbe vette a regösdalok összegyűjtését. Ha mást nem, legalább nótát, jó kedvet adjunk a daltalan falunak.

(Ujvár)

Jócsik Lajos.

HIVATALOS ROVAT

Az Országos Cserkészszövetség Szlovenszkői Alparancsnoksága szept. 26-iki kelettel a következő körlevelet intézte az egyes magyar cserkészcsapatokhoz:

„Kedves Cserkésztestvér! A magyar cserkészcsapatoknak az Országos cserkészszövetséggel kötött megállapodásai értelmében a magyar cserkészeknek jogukban van cserkésztitkárt választaniok, kinek feladata volna fentartani az összeköttetést a magyar cserkészrajok s az Országos Cserkészszövetség, illetőleg annak szlovenszkői alparancsnoksága között.

A választás keresztülvitelének céljából elrendelem, hogy minden magyar cserkészraj a legközelebbi gyűlés napirendjére kitűzze a magyar cserkésztitkár választásának ügyét s jelöltjét alulírott parancsnokságnak október hó 10-éig jelentse be.

Mihez tartás végett közöljük, hogy a jelöltnek jártasnak kell lennie a szlovák vagy cseh nyelvben s a Szövetség a jelöltet nem fogja megerősíteni, ha az illető politikai vagy erkölcsi tekintetben büntetve volt, vagy ilyen szempontból kifogás alá esik, vagy ha nem él cserkészéletet.

Amennyiben a magyar cserkészrajok több jelöltet jelentenének be, az egyes jelölteket szavazás alá fogjuk bocsátani.

Cserkésztestvéri üdvözléssel: Dr. Cvengroš Béla, országos alparancsnok, Košice (Legionárske námestie 18.)“

Ezt a körlevelet -- azt hisszük. -- hogy minden magyar regisztrált csapat megkapta. Tisztelettel kérjük a csapatok vezetőit, hogy lehetőleg valamennyien *Biró Lucian* bencés tanárt, komáromi cserkészparancsnokot jelöljék, mivel ő minden feltételnek megfelel. A losonci csapat őt jelölte egyhangú lelkesedéssel.

Scherer Lajos.

Mindaddig, amíg az ember gyöngye, véges, korlátolt, reménylő és siró, bűnös és halandó teremtmény: még ha akarna, sem tudna megszabadulni az Isten gondolataitól. Wirth Zwingli.

REGÖS-REMESSZEGBY

Hull a falevél . . .

Anyánk alvásra készül már,
A természet nyugodni vél,
Sárgul már a fák levele:
Hull a falevél . . .

Hull a levél az ágakról,
Lefújja lassan már a szél;
Eltűnnek a zöldülő fák:
Hull a falevél . . .

Nem marad itt a madár sem,
Mind-mind hosszú útra kél,
Délvidékre, mert itt az ősz:
Hull a falevél!

(Rozsnyó)

Smalkó László

A borongós őszi hangulatnak tükrözi a vers. Ha a helyesírással barátságot kötöl, Laci pajtás és kifejezései választékosabbak lesznek, akkor a Pegasus paripáján is bátrabban fogsz lovagolni.

Árva faj.

Nincs testvére, sem rokona.
Alig van, ki pártját fogja.
Sirva vigad, bánatban él;
Bizva bizik, mindig remél.

Vad, szilaj, mert megbűnhődött.
A léteért sokat küzdött.
Küzdeni fog még sokáig
Koporsója lezártáig.

(Rimaszombat)

Kolmonth József rg. IV. o. tan.

Jellemző rövidség és minden nagyotmondástól ment bensőség a legfőbb érdeme a szerzőnk. N. m. ártana, ha egy eni színezetet adna hangjának és mélységre törekedne.

A háborús Kárpátok.

Zúgtak eleget a háborús Kárpátok.
Árpád hadaitól visszhangzott a Tátra,
Az ősi magyar daltól zúgott a Tarpatak.
Ma száz és száz vidám madár rádásúl dalol,
S a hegyek tetejéről a napfény kacag.
És a tiszta kéklő égen csillag ragyog.

Zúgtak eleget a háborús Kárpátok.
Dübörögve szóltak fenn az orosz ágyuk
És Przemysl felől cikkáztak villámok,

Távolabbi ágyúszók tompa zenéje
Vezényszóval vegyült puskaropogások.

Szóltak eleget a háborús Kárpátok.

Sok embert fogott itt a durva Halál.
Zúgott az erdő; hegyi patak morajlott.
A táj varázsára visszhangoztak a hegyek,
Míg a Tátra soha-sohasem hallgatott.
Ma meg hó, fejják, összelőtt templomok.

Zúgtak eleget a háborús Kárpátok!

(Érsekújvár)

Singer Árpád

Egymásra zsúfolod a képeket és ez némi prózai ízt ad versednek. A gördülőkenységet, az összeesengő rimék muzsikáját még nem tanultad meg; ez legyen tehát a következő feladatod.

Szabó Ciba.

Szabó Ciba, mint mindig, most is elkésve érkezett az iskolába. Szuszogva, nagyokat fújva, mintha legalább is felmászott volna a Mont Blanc legtetéjére, pedig csak a gimnázium második emeletére vándorzorgott fel. Beledobta magát a padba s kigombolva kabátját egyenként előszedegette annak külső-belső zsebeiből, de a nadrág és mellényzsebeiből is a füzetjeit, könyveit, azaz csak a könyveknek azon lapját, amely épen aznapra kellett. Mert Ciba gigerli volt s csak a szükséges lapokat hordta magával.

Szabó Cibának nem ez volt a rendes keresztnéve. Tulajdonképpen Lászlónak keresztelték, de Lászlónak becézőneve Laci, szótageseréből lett Cila s a fiúk a jobbhangzás kedvéért Cibának mondták.

— Miért jöttél megint későn? — kérdezte Cibától a történelem tanára.

— Tanár úr, kérem, erősen vérzett az orrom és csak most állt el a vérzés, — válaszolt Ciba. —

— Neked, úgylátszik, gyakori orrvérzésed van. Miért nem vizsgáltatod meg orvossal?

Ciba dadogott valamit.

— Csak menj a helyedre. Különböben maradj itt, felelni fogsz, — másította meg szavait Fekete, a történelem tanára.

Cibának elállt a lélegzete. Hőmérséklete felszökött plusz ötvenre, (legalább is ő úgy érezte).

Valami melegség szaladt végig a testén. A vér a fejébe tódult. Lustának érezte magát. A félelemtől egy óriásit ásitott. Megnézte finom Doxa óráját, — bérnialáskor kapta, — negyedkilenc mult öt perccel.

A történelem tanára beírta a hiányzókat az osztálykönyvbe, majd az osztálykönyvet becsukva, Cibához fordult.

— Na, mi volt mára feladva? — kérdezte Cibától.

— Azt igazán jó volna tudni, — gondolta Ciba s ide oda forgolódott, a sűgást várva. — Kállay Feri, az osztály sűgója, épen sűgni akart, mikor a tanár ránézett. Feri zavartan köhécselni kezdett. Majd mikor a tanár elfordította a fejét, ismét sűgni akart; de Ciba most nem nézett rá. Kállay Feri köhögött egyet, fűjta az orrát, ezzel akarta tudtára adni Cibának, hogy nézzen feléje, majd ő kisűgja. Ciba helyett a tanár nézett rá.

— Mi az, meg vagy hűlve, Kállay? kérdezte Feritől.

— Igen, — felelte zavartan Kállay.

— Nem kell ilyen hűvös időben annyit futkosni és futballozni. Inkább többet tanulnál. Rád férne, — mondta a tanár és élesen nézett rá. Majd Cibához fordult.

— Képzelem, milyen kitűnően tudod a leekét, ha még azt sem tudod, hogy mi volt feladva.

De Ciba, míg a tanár beszélt, illetékes helyről sűgást kapott s bátran kivágta:

— A felvilágosodás kora volt mára feladva.

— Mit tudsz tehát a felvilágosodás koráról? — kérdezte a tanár.

— Abszolúte semmit, — gondolta magában Ciba s meroven nézte a dobogón levő szék lábait. Talán azon tünődött, hogy miért van a széknek négy lába, miért nincs kettő, vagy egy lába? De ostobaságában eszébe se jutott, hogy akkor a szék feldűlne.

Kállay Feri izgatottan sűgja oda szomszédjának:

— Mondd, nem buta fiú ez a Ciba, nem néz reám. Pedig sűgnék neki s kihűznám a szekundából. — Szomszédja álmosan bölintott. — Feri folytatta:

— Tudod, én szerény fiú vagyok. Csak annyi milliöt szeretnék, ahány fiú nekem köszönheti, hogy nem kapott négyest.

— Akkor vetekedhetnél gazdagság dolgában Rotschilddal, — jegyezte meg álmosan Feri szomszédja.

— Nem tudsz semmit? kérdezte Cibától a történelem tanára.

Ciba csak állt és hallgatott. Kállay Feri újból odafordult szomszédjához és sűgott neki valamit. A tanár ezt meghallotta és mérgesen rászólt Ferire:

— Mit fecsegsz ott, Kállay? Nem tudod befogni a szádát? Mikor felelni kell, hallgatsz, mint a csuka. Gyere csak ki! Hadd lám, mit tudsz?

Feri nagy búsan kiballagott és Ciba mellé állt.

— No mit tudsz a felvilágosodás koráról? — kérdezte a tanár Cibától. Kik voltak az uralkodói?

Cibának egy név eszébe jutott és bátran kivágta:

— Bonaparte Napoleon.

A fiuk nevettek, csak a tanár arca maradt komoly.

— És még kik? — kérdezte tovább, — mert hiszen négyen voltak.

Ciba csak bambán bámult a katedrára s nem szólt semmit.

— No Kállay, tudod e? — fordult Ferihez a tanár. — Feri úgy fűjta, mintha egyenesen történelemtanárnak készült volna.

— Mária Terézia, halála után fia, II. József, II. Nagy Frigyes és II. Katalin.

— A tanár megint Cibához fordult:

— Na és mikor uralkodott II. Katalin?

Ciba nem tudta. Megkérdezte a tanár Feritől de ezt Feri se tudta. Most megkérdezte Schwarcz Vilmost, a jeles tanulót. Ez mindjárt rámondta:

— II. Katalin uralkodott 1762-től 1796 ig.

— Gyere a katedra elé, — szólt a tanár Schwarczznak, — jegyre fogsz felelni.

Most már hárman álliak a katedra előtt. Ciba kapott még egy pár kérdést, de nem tudott rá felelni, a tanár helyrezavarta s beírta neki a négyest. Feri is így járt. Szegény fiú! Annyi társát kihuzta a szekundából, csak magán nem tudott segíteni. Schwarcz természetesen jelesre felelt.

Később Cibát kidobták az iskolából. Olyan hosszút repült, mint Lindberg, igaz, hogy dicsőség nélkül.

(Kassa)

Heintz György

Jó a párbeszéd és a jelenetezés, de az egészből nem tűnik ki Szabó Ciba jelleme; általában sovány a jellemrajz, pedig tipust akartál megrajzolni.

A nyár temetése.

*Érzem, hogy valahol az őszi alkonyatban
Jég paripáin közeleg a tél,
Ablakom megrázza a szél fagyos kezével
És a gyertya lángja vad táncra kél.*

*Hallom amint sírnak a hervado virágok,
Hallom a gyászduzz, mely fájón zokog
Mintha temetési menet vonulna halkán,
Ablakomon az eső úgy kopog.*

*Ej! Hát ti nem látjátok e gyászos menetet?
Hát ti néktek nem fáj a hervadás?
Csak én sírok titkon magambavonultan,
Míg lelkelem ül e fájó varázs?*

(Losonc)

Horváth Zoltán, VII. o. t.

Versed gördülékény, nyelve megkapó; csak egy a baja: az egyéni színezet mellett nem fejezi ki eléggé a tárgyat. Hangulat az egész, pedig az ilyen költemény megköveteli, hogy lírai leírás is vegyüljön bele. Tessek tanulmányozni Petőfinek lírai-leíró költeményeit s azok mintájára írni.

HIREK

Értsünk szót!

Igen fiúk, értsünk szót. Úgy-e: mi mindig jó barátok voltunk: már mint a Mi Lapunk és ti az ő olvasói. Kezdetül fogva igaz barátokhoz illő őszinteséggel dolgoztunk, mentünk előre, vágtuk az utat, a Jövőt és meggyünk is ám egyre biztosabban s erősebben előre: a Jövő felé. Mi soha nem tagadtuk meg egymást. A Mi Lapunk sorsa az első számtól fogva a ti kezetekben volt s ott van most is. A Mi Lapunk a szlovenszkói és ruszinszkói magyar ifjúság tükré és kürtje is egyúttal. Szerves életkiegészítője. A szeptemberi számunkban a főhelyen áldoztunk Gyóni Géza nagy magyar költő tragikus emlékének. Nos itt van az, amiben muszáj szót értenünk, nehogy bizonytalanságban legyünk egymásfelől csak egy pillanatra is. Minden nap decenniumát ünnepeljük a tízéves ezelőtti szemünk előtt végighullámzott világtragédiának. Ebben a roppant szörnyűségű színjátékban a magyarság élete hullott a négy világtáj frontjain. Kimutatták a statisztikában, hogy ép a színmagyarság volt az, melyet a háború első éveiben megtizedelt a halál. A magyarságot ért veszteségek pótolhatatlanok. Akkor — 1914, 1915, 1916-ban — nem volt ember, aki belátott volna a Politika kulisszái mögé. A „Hósi halál”, a „magyarság történeti harca” ezek voltak a halottakat balzsamozó állathős-igék. Még Izsóf Alajos nagyszerű „Zászlónkja” is azok közé áll, akik a német imperializmus halálgépei elé kergették a magyar ifjúságot is, mert azt látta és látta, hogy a mi Holnapunkért mennek harcolni a daloló fiúk. Aki olvasta Ady Endre: Halottak élén című verskötetét, aki átment Szabó Dezső Elsodort falujának tisztítóüzén és aki megértette Móricz Zsigmond: Szegény embereit: az ime világosan lát a dolgok károsában. Ezek az írók voltak a megszóltató magyar lelkiismeret, a fölzokogó magyar Anya hangja. — Gyóni Gézát magával sodorta a háború ciklonja. De Gyóni Géza nem tartozott azok közé, akik szírién szavakkal halni csalogatták a magyart. Gyóni Gézában az a mértet sikoltó magyar kiáltotta a „Csak egy éjszakára” dalát, az a magyar, aki tudta, látta, hogy a halál elé hajtották s onnan nincs visszavetés. Értsünk szót! Nem azért gyújtottunk július 15-én tábornüzeket Gyóni Géza szimbólikus emlékének, hogy még ma is dicsőítsük a világháború elsodorta testvéreink szenvedéseit és halálát. Nem! Mi Gyóni Gézával agulációt rendeztünk a halál ellen! Mi Gyóni Gézával nem egy új háborúnak vagyunk csatlósai, hanem a magyar Békének, a magyar Életnek, a magyar Megmozdulásnak erős ígértű követői. Ebben mindnyájan egyet értünk!

— r —

A csapatközi parancsnoki értekezletet — több nyomok ok miatt — el kellett halasztani és pedig december hó 28—29 ik napjaira, amikorra is minden csapat és parancsnok úgy rendezheti el dolgait, hogy az értekezletről senkise maradjon el. Mert igen fontos az, hogy ezen az első összejövetelen mindnyájan ott legyünk, mert alapvető kérdésekről van szó s mindenkinek véleménye kívánatos.

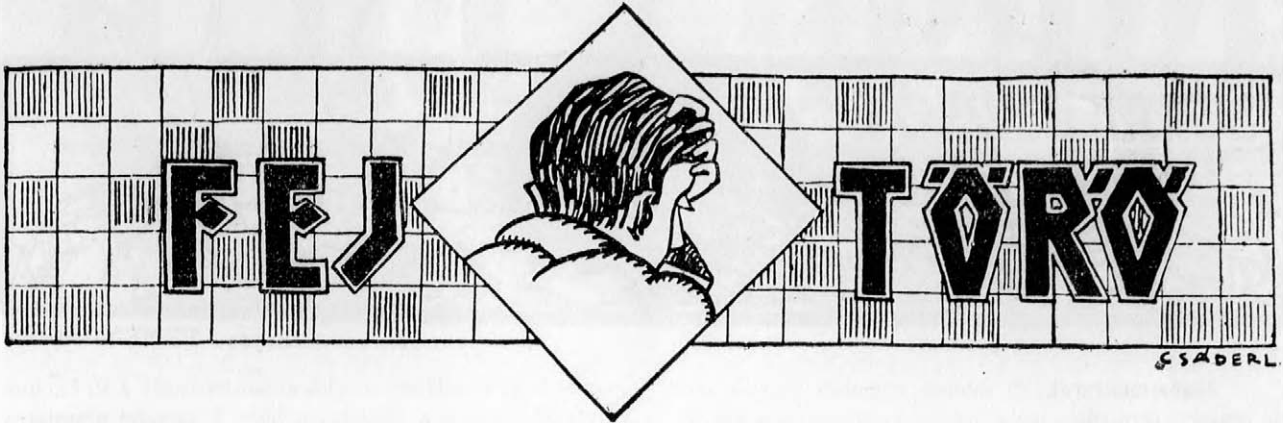
Egy francia diák, valami Rossion nevű motorkerékpáron néhány hónappal ezelőtt áthatolt a Szaharán. A bátor

kerékpáros jól felszerelt szériagépén végigfutott Bohne, Alger, Biskra, Sétif, Tugur, Uargla és In-Salah oázisokon, végül pedig minden zaj nélkül megérkezett Tamanrassefbe, útja végére. Amikor Rossion Tamanrassefbe megérkezett és maga mögött hagyta a 10,000 kilométeres utat Észak Szaharán és a Hoggaron keresztül, a benszülött lakosság, amely meglehetősen ellenszenvvel viseltetik a franciák iránt, agyon akarta verni, mikor azonban megtudták, hogy milyen hihetetlen utat tett meg kis motorkerékpárjával, fanatikusan ünnepeletek. Rossion egyedül tette meg a hosszú utat és az oldalcoesiban csupán benzint, élelmiszert és vizet vitt magával. Útja közben egyetlenegyszer sem volt szüksége arra, hogy lőfegyverét használja, bár találkozott fenevadakkal is, de ezek ijedten menekültek a motorkerékpár elől. Rossion egyébként a párisi természettudományi múzeum számára igen érdekes zsákmányt hozott „kirándulásáról”, amelyről a francia kormány is tudomást szerzett és a nagy aranyéremmel fogják kitüntetni. Rossion egyetemi hallgató és mindössze 23 éves. Ez aztán a diák!

Gyermekkirándulások. Értékes szokás honosodott meg a pozsonyi magyar cserkészek „Kiskárpátok” csapatában. A parancsnokság a napi sajtó útján felszólítja a 7—12 éves gyermekek szülőit, hogy engedjék el fiaikat, leányaikat egy-egy vasárnap délutánra a szabadba, a cserkészek közé. A megadott órában töméntelen gyermek gyűlik össze a városzéli vámná és a cserkészek kis társaitak felsorakoztatva kiviszik a Vödrics-völgy egyik selymes mezejére. Itt aztán megered a sok szép játék, pihenés közben hol komoly, hol jókedvű meséket, verseket mond egy-egy regösdiák, búcsúzól pedig jóegynéhány friss magyar nótát is megtanulnak a cserkészektől az elemi iskolák kis diákjai. A gyermekkirándulásokat úgy a tanítóság, mint a szülők körében nagy szeretet és helyeslés viszonzozza. A pozsonyi cserkészfűk és cserkészlányok gyönyörű szokása Szlovenszkó egyéb nagyobb városaiban is ismétlésre vár. A cserkészmozgalom úgy itt, mint falujáráskor kibújik bezárkózottságából és nemes energiával egy mozgékony, dolgos, törekvő új magyar nemzedék széles hatású erjeszőjévé válik.

A nagyváradi IV. „Szent Norbert” cserkészcsoport — amint tudósítónk közli — július 25-én szálltak táborba Kürthy Lajos parancsnok vezetése mellett Biharfüred gyönyörű határában. A rendes tábori élet mellett sokat rándultak ki. Az esti tábornüzeknél pedig folyt a néta, a móka. Örvendünk, hogy a cserkészet Erdélyben is kezd gyökeret verni.

Önképzőköri hírek. Az iskolai év kezdetével a közepiskolákban újból megalakultak az ifj. önképzőkörök. A losonci áll. reálgimnázium V—VIII-ik osztálya is szervezkedett és szeptember 15-én tartott első ülésén Pásztor Mihály vezető tanár elnöke mellett a következő tisztikart választotta meg: elnök Doppelt Jenő VIII., alelnök Gottlieb Dezső VII., titkár Szluka Béla VIII., jegyző Kertész Márta VIII., másodjegyző Breuer Klári VII., pénztáros Rittinger Jenő VII., háznagy Hoffmann Árpád VIII. o. t. Hát a többi intézetben miként alakult meg az önképző?

1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

1. Kezdőbetűrejtvény: Heinz Györgylől Kassa.

Vízszintesen: 1 Női név. 2 Magyar regényíró vezetékneve. 3 Férfi keresztnév. 4 Latinul „nemzet”. 5 Női név. 6 „Eldöntetlen játék”. 7 Indiai önsanyargató más néven. 8 Férfi keresztnév. 9 Kézi szánkó máskép. 10 Nem fél. 11 Nemzet. 12 Ez volt II. Katalin is

Függőlegesen: a kezdőbetűk felülről lefelé olvasva egy híres magyar regény- és szindarabíró nevét adják.

2. Földrajzi kérdések Mészáros Ferenc Sándor. lól Egyházzelle.

a) melyik az a nemzet, amelynek a kezdőbetűjét egy mássalhangzóval megtoldva egy másik nemzet nevét nyerjük? b) Melyik az a szepességi város, melynek első szótagja evő és vágó eszköz; második szótagja pedig egy szent és vértanú neve? c) „Hárs, hárs, hárs, hárs, hárs, hárs, hárs”. Mi ez? és hol van?

3. Sakkrejtvény. (Lóugrás szerint). Major Józseftől Érsekujvár.

*Táb-	ja	bi-	kél,	é-
ja;	tel-	az	hagy	ró
rá-	la-	Ki-	des	há-
csi-	ap-	zál	volt	ta.

4. Számrejtvény. Zadrobilek Aladártól Losonc. Ezek a számok úgy helyezendők el, hogy balról jobbra és felülről lefelé összegük 40 legyen.

6	6	6	6
10	10	10	10
12	12	12	12
12	12	12	12

5. Rákvers.

Amikor hull a hó s a nagy világ jeges:
Sok ember ékesen benne élvet keres
S főleg ifjú s leány reggelig is állja,
Ha bírja az, mit megsűg e szó visszája.

Jegyzet A megfejtést levelezőlapon november hó 10-éig kell beküldeni. A nyertes könyvjutalmat kap.

„A Mi Lapunk“ Júniusi számában közölt fejtörők megfejtése:

1. Mozaik fejtörő.

pad	ló	fark
al-	vég-	ül-
cá	pa	la
szö	vés	et
i	ma	ma
rend	őr	ül
tar	ka	lap
an	két	ely

Pacsirta
Fülemüle

2. Betűrejtvény: Szentháromság.

3. Szórejtvény: Névtelen hősök.

4. Szótagrejtvény: Csuszó, úszó, szó.

5. Számrejtvény: 12 éves volt.

Nyertes: Tomori Lajos Munkács. Szombathy Viktor: „Mikulics szárazon és vizen“ c. könyvet elküldöttük címére.

Helyesen megfejtette: Budapestről: Kachelmann János, Fülekről: Noszál István. Kassáról: Ifj. Kachelmann Károly, Sziklay László, Komáromból: Faragó István, Losoncra: Gálik János, Munkácsról: Tomory Lajos, Rima-szombathból: Kolmonth József, Szilassy István.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Regdo NEMESSZEGHY

Embermagyarok. Ti valóban különbek vagytok, mint az öregebb nemzedék, mely lapotok hasábjain csak vendégként szerepel. Különbek vagytok, mint amilyenek mi voltunk valaha, mert sok mindent világosabban láttok, sok mindent erősebben akartok, sok mindent szebben csináltok az előttek valóknál. Emberebb emberek vagytok, mint mi voltunk és magyarabb magyarok. Az öregebbek közül sokan figyelnék benneteket és igyekezünk olyan fiatalok, olyan erősek, olyan bátrak maradni, mint amilyenek ti vagytok mostan. Megmondom, mit szeretek bennetek legjobban. Azt, hogy keveset beszéltek, sokat cselekesztek. Megmondom azt is, hogy mi az, ami nem tetszik nekem. Multkoriban A Mi Lapunk egyik örvendetesen szép vezető cikkében azt olvastam rólatok, hogy „az embermagyar új munka generációja” vagytok. Hát ez az új szó az, ami nem tetszik nekem. Embernyi emberek, magyar emberek vagytok, — ezt mindenki látja, tudja. Az emberi és a nemzeti ideál elválaszthatatlannul egybeforrt lelketekben. Így van ez rendjén! Legyetek hát nyelvetekben is magyarabb magyarok, ne bontsátok meg anyanyelvünk nemes egyszerűségét ilyen mesterséges szóalakzatokkal. „Vigyázzatok ma jól, amikor beszéltek”. — **Kessler Edgár, Pozsony.** Mindenben igazat adok neked. A Mi Lapunk létének, megmaradásának alapja a teljes függetlenség. Kicsiny kis láng ez a lap, mégis csodálatos melegség árad belőle. Érzik azt fiúk-lányok, cserkészek és nem cserkészek, különböző vallású, különböző pártállású meglett emberek a határokon innen és túl. Függetlenségünk, szabadságunk, becsületes szándékunk szerzett nekünk híveket minden rendű és rangú olvasóink körében. Emlékezz régi jelszavunkra: erős akarat, munkás kéz, baráti összetartás — baráti megkötöttség nélkül. Minél szabadabbak vagyunk, annál többet leszünk, minél többet leszünk, annál többre megyünk. Igazad van barátom. Jó munkát! — **Abonyiné Keresztúry Margit, Budapest.** Szives köszöntését emlékezésünk aranykönyvébe iktattuk. Jól esett, hogy telismerte írásaink és polgári foglalkozásunk irányelveinek azonosságát. Mindenfajta kötelesség és kötelezettség egyetlen nagy feladatként áll előttünk. Igenis, a hivatalban is jó munkát akarunk végezni, amely lényegében nem különbözik akár-melyik fogadalmas cserkész jó munkájától. Az egyik ember cserkészmunkát végez, a másik tanít, a harmadik gyógyít, a negyedik épít, az ötödik kéziratokat korrigál — és így tovább. Ha érti a mesterségét, ha odaadóan dolgozik és becsületes szándékkal van, akkor a jó munka nyomán járó meglegedettség nem maradhat el. — Várjuk a megígért cikket. — **Reményi József, Cleveland, Ohio.** „Alázatos vagyok, mert a szeretet frappáns és konstruktív értékű megnyilatkozása alázatossá tesz.” E mondásra gondolok, amidőn

ígérem, hogy Erdélyben megjelent fordításodról A Mi Lapunk következő számában részletesen írok. A szeretet alázatossá tesz, de ugyanakkor felmagasztosít. Könyved gyönyörű bibonyása ennek. Ismételt kívánságodra ezentúl rendszeresen küldjük címedre a lapot. (Dr. F.) — **T. L., Munkács.** Verseid még döcögősek; gondolataid nem találnak mindig megfelelő formát. Néhány szép sorod biztat, hogy ne hagyj abba a verselést! — **F. Gy., Komárom.** Egy költemény alapján nehéz bírálatot mondani. Szilaj kitöréseidben sok az alpáthosz, melytől meg kell tisztítani mondanivalódat. — **Ergó, Komárom.** Kuszált és zavaros soraid között elvész az értelem magja. Nagyobb önkritikára kell törekedned, akkor talán fogsz írni közölhetőt is. — **Kovács Eudre, Pozsony.** Versed (Tépdő fájdalom zenéje) ügyes formai készségről és tartalmas gondolatokról tanúskodik. Legközelebb megjelenetjűk. **Kovács Elemér, Beregszász.** Festői hasonlatok tarkítják a kedves hangulatú verset, mely a természet meleg szeretetét árasztja felénk. Szerzője határozottan ügyes verselő, akit szívesen üdvözlünk munkatársaink sorában. — **Singer Árpád, Újvár.** Az erdélyi költők javatermését a Völggenreiter berlini cég magyar osztályában megtalálhatod. Mészáros „Véremnek” c. verskötetét rendel meg közvetlenül a szerzőnél (Negyedén). **Nagy Sándor, Velky-Kazimir.** Szívesen látlak A Mi Lapunk olvasó gárdájában. Lapunk olvasása nemcsak kötelessége a magyar diáknak, de legnagyobb élvezete is. A lapot elküldtem! — **Pásztor István, Késmárk.** Előfizetésed csak novemberben jár le. Addig pedig meggondold a dolgot, ugye? — **Mészáros Ferenc Sándor, Egyházgelle.** Rejtvényeid nagy része még igen kezdetleges. Érdekesebbeket és nehezebbeket kérnek. — **Kachelmann Károly, Budapest.** A lapot új címedre elküldtem. Lejár februárban. — **Hornyák Lóci, Pozsony.** Hát bizony lekészt, de azért most is aktuális s örömmel közlöm. Apuka egészségét majd csak visszaadja a jó Isten, csak imádkozzék sokat az ápolás mellett! — **Ifj. Zapf László, Beregszász.** Köszönöm! Bármikor szívesen veszem, ha csapathíreket küldesz. — **Popovits János, Tiszaujlak.** Örvendek, hogy ismét egészséges vagy, csak vigyázz magadra. A lapot megkaptad? — **Haba Ferenc, Beregszász.** A két évfolyamot csak hiányosan küldhettem. A csatlakozással várni kell, míg a magyar titkárt megválasztottuk. — **Nagy Sándor tanár Kassa.** Kérem pontos címét.

A Mi Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala: Lučenec (Losonc) Madách-utca 11. E címre küldendők. A Mi Lapunk részére szánt köziratok, levelek, rejtvény megfejtések, pályázatok, hirdetések, előfizetési bejelentések stb.

Tamács Lajos társszerkesztő címe: Bratislava (Pozsony) Hosszú-utca 23. szám II.

Fenyves Pál dr. főmunkatárs címe: Budapest (Magyarország) IV., Egyetem-utca 4., I.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Scherer Lajos Lučenec (Losonc) Madách-utca 11.

Belföldi előfizetés: Egyes szám ára 2 Ké. Egész évre 20 Ké. A pénzt legelőszörűbb a 210698 sz. postatakarékszámra csekkjén beküldeni.

Külföldi előfizetés: 25 Ké (átszámítva: Magyarországra 56000 mK = 4-50 pengő. Romániába 176 leu). A pénzt legelőszörűbb postautalványon küldeni.

A Mi Lapunk megjelenik (július és augusztus kivételével) minden hűelsején.